

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-55>

**STUDY OF PROFESSIONALLY-ORIENTED FRENCH
VOCABULARY IN HIGHER EDUCATIONAL SPORTS
INSTITUTIONS IN UKRAINE**

**ВИВЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ЛЕКСИКИ
ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СПОРТИВНОГО ПРОФІЛЮ В УКРАЇНІ**

Romanchuk O. V.

*Doctor of Pedagogic Sciences,
Professor,
Head of Ukrainian and Foreign
Languages Department
Lviv State University of Physical Culture
named after Ivan Boberskyj*

Романчук О. В.

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри української
та іноземних мов
Львівський державний університет
фізичної культури
імені Івана Боберського*

Koval R. S.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor,
Ukrainian and Foreign Languages
Department
Lviv State University of Physical Culture
named after Ivan Boberskyj
Lviv, Ukraine*

Коваль Р. С.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри української
та іноземних мов
Львівський державний університет
фізичної культури
імені Івана Боберського
м. Львів, Україна*

Пошук шляхів удосконалення вивчення професійно-орієнтованої лексики французької мови у закладах вищої освіти спортивного профілю в Україні є одним із актуальних завдань сучасної педагогіки.

У Львівському державному університеті фізичної культури імені Івана Боберського викладання іноземної мови (англійської, німецької або французької) на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти відбувається протягом I, II, III курсів (270 годин, по 90 годин кожного року), на другому (магістерському) рівні вищої освіти – 90 годин для тих, хто навчається на спеціальності 017 «фізична культура і спорт».

Для забезпечення викладання французької мови було підготовлено і видано навчальний посібник «Французька мова для студентів напряму підготовки «спорт»» (2017) [1]. У ньому представлено тексти для перекладу з французької мови українською (обсягом 5000 друкованих знаків), лексичні вправи (вибір дефініції до термінів;

укладання словосполучень та їх переклад українською мовою; підбір синонімів; доповнення тексту термінами; переклад речень з української мови французькою). У якості додаткових завдань запропоновано тексти для перекладу українською мовою, а також 5 усних і 5 письмових тем [1].

Окрім цього, зараз триває інтенсивна робота над укладанням французько-українського та українсько-французького словника термінології фізичного виховання і спорту [5].

Навчальною та робочою програмами з іноземної мови передбачено вивчення теми «Спортивна спеціалізація». Одним із найпопулярніших видів спорту, яким займаються студенти, є футбол. Методичну розробку з французької мови для самостійної та аудиторної роботи з теми «Спортивна спеціалізація» (футбол) розглядаємо як один із інструментів, спрямованих на покращення володіння фаховою лексику [2]. Вона логічно доповнює матеріал навчального посібника.

Для засвоєння студентами футбольної лексики укладено низку завдань. Перше – це перекласти з французької мови на українську 70 термінів, які охоплюють різноманітні аспекти гри: *autogoal (m) / but (m) contre son camp; biscotte (f); catenaccio (m); derby (m); dopage (m); égalité (f); frappe (f); genouillère (f); lunette (f) / lucarne (f); match (m) de charité; mur (m); onze (m); poteau (m); score (m); tournoi (m)* тощо [2, с. 3].

Після цього запропоновано текст, обсягом близько 550 слів, для перекладу з французької мови українською про історію зародження та основні правила футболу. Згодом студенти з допомогою тлумачного словника повинні поєднати такі терміни як *arbitre (m), dopage (m), match (m), derby (m), tournoi (m), soccer (m), adversaire (m), jeu (m), gardien (m)* та *ballon (m)* з відповідними визначеннями французькою мовою [2, с. 3–5].

Наступний текст для перекладу з французької мови на українську обсягом близько 700 слів стосується безпосередньо гравців та гри. У якості додаткового завдання студентам потрібно вставити 15 пропущених слів та словосполучень (*numéros; dopage; ligne de jeu; coup franc; en fonction de; activité physique; concentration; chevilles; protéger; gain; positionnement; les buts; tâche; récupération; fans*) відповідно до контексту [2, с. 5–6]. Окрім цього, представлено 10 речень для перекладу з української мови на французьку, тематика яких охоплює тренувальний процес та відновлення футболістів [2, с. 7].

Третій текст французькою мовою обсягом близько 950 слів стосується травматизму у футболі. Його слід перекласти українською

мовою та підібрати синоніми французькою до 20 виділених слів та словосполучень (*accidents; aide; cages de foot; compétition; comportement; coup; créer; douleur; en revanche; entorse; évaluer; exigeant; football; il faut; maladie; match; maux de tête; oblige; provoquer; vérifier*) [2, с. 7–10].

З метою кращого засвоєння футбольної лексики студенти повинні підібрати французькі еквіваленти до 70 українських термінів [2, с. 10], укласти відповідний словник та підготувати доповіді французькою мовою на такі теми: 1) Мій улюблений футбольний клуб, 2) Мій кумир у футболі, 3) Історія українського футболу, 4) Футбол у Галичині, 5) Травматизм у футболі [2, с. 11]. Список літератури містить перелік публікацій та сайтів, де студенти можуть знайти потрібну інформацію стосовно футбольної термінології [2, с. 21–23].

Усі завдання спрямовані на розвиток словникового запасу шляхом виконання лексичних тематичних завдань. Сьогодні існує нагальна потреба в нових навчально-методичних матеріалах [6], а спортивна тематика займає важливе місце у методиці викладання французької мови [4].

Пропонована методична розробка є одним з елементів удосконалення викладання французької мови для студентів ЗВО України спортивного профілю.

Перспективами подальшої роботи є підготовка та публікація відповідних методичних розробок з французької мови з найпоширеніших видів спорту, якими займаються студенти.

Література:

1. Коваль Р., Гупало О., Романчук О. Французька мова для студентів напряму підготовки «спорт». Львів: Галицька Видавнича Спілка, 2017. 140 с.

2. Коваль Р., Романчук О., Свищ Л. Методична розробка з французької мови для самостійної та аудиторної роботи з теми «Спортивна спеціалізація» (Футбол. Легка атлетика). Львів: Манускрипт, 2022. 24 с.

3. Помірко Р., Дубяк М., Іваньо Т., Проців М. Мова футболу. Шестимовний словник футбольної лексики. Львів: Українські технології, 2009. 100 с.

4. Altmanova J. Enseignement des langues et activité sportive. *Éla. Études de linguistique appliquée*, n°165, 2012/1. Pp. 107–118.

5. Koval R., Romanchuk O., Protsenko U., Sova A., Tatarovska O. The peculiarities of elaboration of the French-Ukrainian and Ukrainian-French

dictionary of physical education and sport [Les particularités de l'élaboration du dictionnaire français-ukrainien et ukrainien-français de l'éducation physique et sportive]», *XLinguae*, Vol. 14, Is. 4, 2021. Pp. 282–298.

6. Mykolayevych N. *Principes actuels de la didactique du FLE en Ukraine. De la linguistique à la didactique: Nouvelles tendances en didactique du Français Langue Étrangère*. Mons: Éditions du CIPA, 2016. Pp. 69–74.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-56>

AFFIX –YOR AS A MEAN OF MODELING INTRATERMINAL TEMPORAL SEMANTICS IN MODERN TURKISH

АФІКС –YOR ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНТРАТЕРМІНАЛЬНОЇ ТЕМПОРАЛЬНОЇ СЕМАНТИКИ В СУЧАСНІЙ ТУРЕЦЬКІЙ МОВІ

Spotar-Ayar G. Yu.

*Candidate of Philological Sciences,
Assistant at the Turkology department
Taras Shevchenko National University
of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Спотар-Аяр Г. Ю.

*кандидат філологічних наук,
асистент кафедри тюркології
Київський національний університет
імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

У сучасній лінгвістиці велика увага приділяється аналізу категорії часу, який виходить за межі дослідження функціонально-семантичних полів або лексичних способів вираження. Розглядаються не лише засоби лінгвального моделювання антологічного часу, парадигма яких є значно більшою за класичне усталене розуміння граматичних засобів та виокремлення морфологічних категорій. Як зазначає В. Барчук, оскільки лінгвальний морфологічний час, виявляючи антропоцентризм мовної системи, відбиває не онтологічний час у його космогонічному (астрономічному) вимірі, а час, інтерпретований мовцем, то природно, що темпоральна ознака окремої дії осмислена через абсолютну співвіднесеність – із позицією мовця. [1, с. 48]

Можна стверджувати, що реалізація темпоральної семантики не обмежена виключно граматичними способами, оскільки виконання дії у часовій площині може бути тривалим, результативним, повільним чи